

สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาท้องถิ่นของเรา 1 (ส 071) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นายชรินทร์ มั่งคั่ง



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาคศึกษามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 - 635 - 576 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATE AND PROBLEMS OF THE IMPLEMENTATION OF OUR COMMUNITY 1 (SOC 071)
IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT,
THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
THE NORTHEASTERN REGION

Mr. Charin Mangkhang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Teaching Social Studies

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974 - 635 - 576 - 7

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชรินทร์ มั่งคั่ง : สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาท้องถิ่นของเรา 1 (ส 071) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (STATE AND PROBLEMS OF IMPLEMENTATION OF OUR COMMUNITY I (SOC 071) IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT, THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, THE NORTHEASTERN REGION) อ. ที่ปรึกษา : ผศ ดร. วลัย พานิช ; 174 หน้า, ISBN 974 - 635 - 576 - 7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาท้องถิ่นของเรา 1 (ส 071) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียน 234 คน ครูผู้สอนวิชาท้องถิ่นของเรา 236 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนด้านการจัดเตรียมบุคลากรครู ด้านการจัดเตรียมและบริกาการสอน ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยสนับสนุนให้ครูศึกษาหลักสูตรด้วยตนเอง มีการสำรวจสื่อการสอน มีการสอบถามครูฝ่ายวิชาการ และมีผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยที่สนับสนุนด้านการจัดเตรียมสถานที่ ด้านงบประมาณ โดยสนับสนุนการจัดศูนย์ข้อมูลท้องถิ่นในห้องสมุด และสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการบริหารหลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอน และครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอน โดยการจัดทำแผนการสอน และใช้ทักษะกระบวนการ 9 ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดป้ายนิเทศ ผลิตแผนภูมิ แผนที่ วัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้แบบทดสอบครูส่วนน้อยที่มีความรู้เรื่องหลักสูตร และมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีปัญหาด้านการบริหารหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนคือ ขาดการอบรมการใช้หลักสูตร ขาดการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ขาดครูวิชาสังคมศึกษา ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ห้องเรียนและงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดเอกสารประกอบหลักสูตร ขาดความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ ขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนร่วมกับคณะครู ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อครูขาดการนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอน

ภาควิชา มัธยมศึกษา
สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C841384 : MAJOR TEACHING SOCIAL STUDIES

KEY WORD: STATE AND PROBLEMS / IMPLEMENTATION / OUR COMMUNITY 1 (SOC 071)

CHARIN MANGKHANG : STATE AND PROBLEMS OF THE IMPLEMENTATION OF OUR COMMUNITY 1 (SOC 071) IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT, THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, THE NORTHEASTERN REGION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WALAI PANICH, D.Ed., 174 pp. ISBN 974 - 635 - 576 - 7

The purposes of this research were to study the state and problems concerning the implementation of our community 1 (soc 071) in schools under the Expansion of Basic Education Opportunity Project, the Office of National Primary Education Commission, the Northeastern Region. The sample were 234 school administrators and 236 Our Community teachers. The research instrument were 2 sets of questionnaire. Data were analyzed by means of frequency distribution and percentage . Research finding were as follows :

In the curriculum management aspect, most of the school administrators supported the preparation of the teaching staff, media service, supervision and the follow-up for curriculum implementation by having teacher self-studied the curriculum content, surveying instructional media, and inquiring data from academic staff. The less of the school administrators supported the preparation of building and budget by setting up local information center in libraries, and allocating budget for co-curriculum activities. Most of the teachers did not receive the support for curriculum management.

In the instructional activities management, most of school administrators supported instructional activities management. Most of the teachers developed lesson plans, implemented 9 step-process in management instructional activities, set bulletin boards, produced charts and maps, and used teacher-made test. The less of the teachers had prior-knowledge of curriculum content and had the opportunity to produce curriculum materials.

The school administrators and teachers had problems in curriculum management and instructional activities management : the lack of curriculum implementation in-service training, teachers majoring social studies, knowledge in curriculum content, classrooms, budget, curriculum materials, supervisors' cooperation, co-curriculum planning among colleagues, materials and equipments, and feed back information application.

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา

สาขาวิชา.....การสอนสังคมศึกษา

ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับความกรุณาของท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ก้องแก้ว เจริญอักษร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา อุทัยรัตน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้และกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาท้องถิ่นของเรา ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตอบแบบสอบถาม และขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ผู้ซึ่งปลูกฝังความดีงามที่มีคุณค่าหาที่สุดไม่ได้ และสนองพระคุณ ครู อาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ คุณปู่ คุณย่า และคุณยาย ผู้ซึ่งปลูกฝังความรักความผูกพันและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้วิจัย พร้อมทั้งขอบคุณ พี่ เพื่อนๆ และน้อง ที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยเสมอมา ซึ่งคุณค่าและประโยชน์ทั้งหมดของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขออุทิศแด่ คุณตาม่ม ชาญศรี

ชรินทร์ มั่งคั่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น	5
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ความหมายของหลักสูตร	8
2.2 ความสำคัญและองค์ประกอบหลักสูตร	9
2.3 หลักสูตรวิชาท้องถิ่นของเรา	11
2.4 การนำหลักสูตรวิชาท้องถิ่นของเราไปใช้ในโรงเรียน	18
2.5 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร	38
2.6 โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	49
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
3.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น	60
3.2 ประชากรและวิธีสุ่มตัวอย่างประชากร	60
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		
3.6	การนำเสนอข้อมูล	65
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
5	สรุปผลการวิจัย	112
5.1	สรุปผลการวิจัย	113
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	117
5.3	ข้อเสนอแนะ	123
รายการอ้างอิง	125
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก	รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร	133
ภาคผนวก ข	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	143
ภาคผนวก ค	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	171
ภาคผนวก ง	หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	172
ประวัติผู้เขียน	174

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาท้องถิ่นของเราและจำนวนโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	61
2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน	66
3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามสถานภาพของครูผู้สอนวิชาท้องถิ่น ของเรา	70
4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตร	76
5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน	80
6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน ด้านการบริหารหลักสูตร	85
7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน	88
8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตร	95
9 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน	98
10 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน ด้านการบริหารหลักสูตร	102
11 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน	105